

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Ομιλίες με κοινωνικό προβληματισμό»

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρά Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ομιλίες με κοινωνικό προβληματισμό

Δημιουργός

Θεοδώρα Τριαντοπούλου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Δεκέμβριος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

7η ενότητα: Βιώνοντας προβλήματα της καθημερινής ζωής

8η ενότητα: Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο προϋποθέτει:

- τη χρήση προτζέκτορα ή διαδραστικού πίνακα,
- τη χρήση εργαστηρίου πληροφορικής,
- εξοικείωση των μαθητών με τη χρήση του διαδικτύου για αποτελεσματική εξεύρεση υλικού,
- επαρκή γνώση από εκπαιδευτικό και μαθητές του επεξεργαστή κειμένου (Microsoft Word) και του λογισμικού παρουσίασης (PowerPoint),
- εξοικείωση εκπαιδευτικού και μαθητών με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο σενάριο αυτό οι μαθητές διερευνούν κοινωνικά προβλήματα ή προβλήματα της σύγχρονης ζωής και σχεδιάζουν τη δική τους ομιλία. Αρχικά, παρακολουθούν την ομιλία μίας έφηβης μαθήτριας από τον ιστότοπο της Βουλής των Εφήβων (Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων) για το θέμα των ναρκωτικών, αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους της ομιλίας, παρατηρούν τη δομή και την επιχειρηματολογία της και καταγράφουν τις γλωσσικές επιλογές της ομιλήτριας, τα εξωγλωσσικά και τα παραγλωσσικά στοιχεία. Στη συνέχεια, οι μαθητές δημιουργούν σε ομάδες τη δική τους ομιλία για ένα κοινωνικό πρόβλημα που επιλέγουν, αξιοποιώντας κείμενα από ιστοσελίδες, πρακτικά από τον ιστότοπο της Βουλής των Εφήβων, κείμενα από το σχολικό εγχειρίδιο ή υλικό που οι ίδιοι ανευρίσκουν χρησιμοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου. Επιπλέον, κατασκευάζουν ένα

PowerPoint που συνοδεύει την ομιλία τους. Οι ομιλίες εκφωνούνται στη σχολική αίθουσα και αμέσως μετά διατυπώνονται στην ολομέλεια απόψεις ή ενστάσεις πάνω στις θέσεις που διατυπώθηκαν. Τέλος, στην ολομέλεια συζητούνται και αποφασίζονται δράσεις για την ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας για τα κοινωνικά προβλήματα που παρουσιάστηκαν. Ακολουθεί η αξιολόγηση των ομιλιών σε μία αναστοχαστική διαδικασία.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στη σχεδιαστική βάση του σεναρίου αξιοποιήθηκε το θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης (Κουτσογιάννης 2012), σύμφωνα με το οποίο η διαμόρφωση των μαθητικών ταυτοτήτων αποτελεί συνάρτηση των γνώσεων για τον κόσμο, των γνώσεων για τη γλώσσα, των διδακτικών πρακτικών και των γραμματισμών. Το σενάριο ακολουθεί επίσης τη λογική ότι η διδασκαλία δεν είναι μια ουδέτερη διαδικασία, αλλά μια βαθιά πολιτική επιλογή (Κουτσογιάννης & Αλεξίου 2012: 52). Με βάση τα παραπάνω το σενάριο στοχεύει στη δημιουργία συγκεκριμένου τύπου εγγράμματων υποκειμένων που καλλιεργούν δεξιότητες και γραμματισμούς πέραν του κλασικού, που θα τους χαρακτηρίζουν στο μέλλον ως ενεργούς πολίτες.

Στο σενάριο υιοθετούνται στοιχεία της μεθόδου project. Οι μαθητές, αφού αποδομήσουν στην ολομέλεια μία ομιλία, δουλεύουν σε ομάδες και συνθέτουν τη δική τους ομιλία με στόχο να ευαισθητοποιήσουν τους συμμαθητές τους για το κοινωνικό πρόβλημα που παρουσιάζουν. Ο εκπαιδευτικός έχει καθοδηγητικό, βοηθητικό και συντονιστικό ρόλο. Σχεδιάζει τις δραστηριότητες, υποβοηθά το έργο των ομάδων, συντονίζει τη διαδικασία της μάθησης, παρεμβαίνει όπου κρίνει απαραίτητο για να τονίσει, να διορθώσει, να εστιάσει και να συνοψίσει, όσα παρουσιάζονται από τις ομάδες.

Το παιδαγωγικό πλαίσιο εφαρμογής του σεναρίου αντλεί βασικές αρχές από τη θεωρία του κοινοτικού εποικοδομητισμού (communal constructivism), σύμφωνα με την οποία οι μαθητές οικοδομούν τη γνώση τους ενεργά μαζί με τους άλλους και για τους άλλους σε ένα συνεργατικό περιβάλλον (Holmes et.al. 2001).

Η διαδικασία της αξιολόγησης δίνει έμφαση σε ποιοτικές περιγραφές και λιγότερο σε ποσοτικές και απαιτεί την ενεργητική συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων (μαθητών και εκπαιδευτικού) (Σαπουντζής 2011: 167-168).

Η προσέγγιση της διδασκαλίας γίνεται με βάση τα κειμενικά είδη στη μη ρυθμιστική της εκδοχή. Δίνεται έμφαση στην παραγωγή λόγου, και ως ατομική αλλά και ως συνεργατική διαδικασία, ενώ το γράψιμο αντιμετωπίζεται ως μια δυναμική διαδικασία: οι μαθητές συλλέγουν και επεξεργάζονται πληροφορίες από το διαδίκτυο, χρησιμοποιώντας επεξεργαστή κειμένου και προγράμματα παρουσίασης. Το σενάριο αξιοποιεί τις ΤΠΕ ως μέσα πρακτικής γραμματισμού και κινείται στο πλαίσιο του δεύτερου από τους τρεις αλληλένδετους κύκλους (Κουτσογιάννης, Παυλίδου & Χαλσιάνη 2011: 7-31).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές:

- διερευνούν κοινωνικά προβλήματα και προβλήματα της καθημερινής μας ζωής, προβληματίζονται και διαμορφώνουν κριτική στάση απέναντί τους,
- προσομοιώνουν μία συνεδρίαση (σε αναλογία με αυτήν της Βουλής των Εφήβων), που καταλήγει σε συγκεκριμένες δράσεις ευαισθητοποίησης των ίδιων και της σχολικής κοινότητας,
- μαθαίνουν να τηρούν τη διαδικασία σε μία προφορική συζήτηση.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές:

- εξοικειώνονται με τα γενικά χαρακτηριστικά και τη δομή του κειμενικού είδους της ομιλίας,
- συνειδητοποιούν τη σημασία των γλωσσικών επιλογών και των εξωγλωσσικών και παραγλωσσικών στοιχείων στην επικοινωνία ενός μηνύματος.

Γραμματισμοί

Κλασικός γραμματισμός

- κατανόηση προφορικού λόγου: εξοικείωση με το κειμενικό είδος της ομιλίας,
- συμπαραγωγή προσχεδιασμένου προφορικού λόγου,
- ανάπτυξη επιχειρηματολογίας,
- εκφραστική ανάγνωση προσχεδιασμένου προφορικού λόγου,
- χρήση σημειώσεων από προφορικό και γραπτό λόγο,
- εξοικείωση με την ανάγνωση πρακτικών συνεδριάσεων,
- παρατήρηση των γλωσσικών επιλογών μίας ομιλίας: *μικροπερίοδος ή μακροπερίοδος λόγος, παρατακτική - υποτακτική σύνδεση προτάσεων, είδη προτάσεων ως προς τη δομή, χρήση ονοματικών συνόλων, ετερόπτωτων προσδιορισμών, ενεργητική ή παθητική σύνταξη, κλιτικό σύστημα, λεξιλόγιο,*
- εξάσκηση στην παρατήρηση των εξωγλωσσικών και παραγλωσσικών στοιχείων που πλαισιώνουν μία ομιλία και συνειδητοποίηση της σημασίας τους στην πραγμάτωση του επικοινωνιακού στόχου.

Νέοι γραμματισμοί

- χρήση διαδικτύου για άντληση πληροφοριών,
- εξάσκηση στη συνεργατική παραγωγή λόγου με τη βοήθεια του επεξεργαστή κειμένου (MicrosoftWord),
- αξιοποίηση λογισμικού παρουσίασης για τη δημιουργία πολυτροπικού κειμένου σε PowerPoint, που υποστηρίζει μία προφορική παρουσίαση και συνειδητοποίηση της σημασίας του στην πρόσληψη του προφορικού κειμένου από τους δέκτες,

Κριτικός γραμματισμός

Οι μαθητές:

- ασκούνται στην κριτική επεξεργασία πληροφοριών που συλλέγονται από το διαδίκτυο,
- συνειδητοποιούν τη σημασία και τη δύναμη που έχει η σύνθεση και ο τρόπος εκφώνησης μίας ομιλία στην ευαισθητοποίηση του δέκτη,
- προβληματίζονται για τη σημασία που έχει μία συνοδευτική παρουσίαση σε PowerPoint στην πρόσληψη του μηνύματος και προτείνουν τρόπους σύνθεσης της, ώστε να υπηρετεί τον επικοινωνιακό της στόχο,
- συνειδητοποιούν τη σχέση που έχουν τα κοινωνικά προβλήματα μεταξύ τους (π.χ. η φτώχεια με τη μετανάστευση, με τα ναρκωτικά, την ανεργία, την εγκληματικότητα),
- ασκούνται στην κριτική αξιολόγηση των κειμένων/ομιλιών με κριτήρια αξιολόγησης που συνδιαμορφώνονται στην ολομέλεια (ετεροαξιολόγηση – αυτοαξιολόγηση).

Διδακτικές πρακτικές

1. Ιδεοθύελλα: Οι μαθητές ανακαλούν γνώσεις και στάσεις σχετικές με το θέμα βάσει των προσωπικών τους βιωμάτων. Συνειδητοποιούν την αξία της προσωπικής τους συνεισφοράς στην ομάδα στο σταδιακό χτίσιμο της γνώσης.
2. Παιχνίδι ρόλων: Οι μαθητές καλούνται να προσομοιώσουν μία συνεδρίαση αναλαμβάνοντας συγκεκριμένους ρόλους (πρόεδρος, αντιπρόεδρος, γραμματέας, ομιλητές). Αποκτούν έτσι ενσυναίσθηση μίας πραγματικής συνεδρίασης που στόχο έχει να καταλήξει στη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων/δράσεων.
3. Χρήση Φύλλου Εργασίας: Το Φύλλο Εργασίας λειτουργεί ως γνωστική σκαλωσιά για την επίλυση ενός προβλήματος και καλλιεργεί τη μεθοδικότητα των μαθητών στην επίλυση ενός προβλήματος
4. Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες για να συγκροτήσουν την ομιλία τους σχετικά με το κοινωνικό θέμα που διερευνούν:

μελετούν κείμενα, απομονώνουν θέσεις και ιδέες, ανταλλάσσουν σκέψεις, διαμορφώνουν το πλαίσιο δράσης, συνεργάζονται και συνθέτουν τα κείμενά τους. Μαθαίνουν να ακούν και να σέβονται τις απόψεις των συμμαθητών τους, να επιλύουν προβλήματα με επιμερισμό ρόλων και να κατανοούν τη σημασία της ατομικής συνεισφοράς σε μία ομαδική εργασία.

5. Αυτοαξιολόγηση-Ετεροαξιολόγηση: οι μαθητές αξιολογούν τα κείμενα τα δικά τους και των άλλων ομάδων με συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, αναπτύσσοντας δεξιότητες και στρατηγικές μεταγνωστικού χαρακτήρα πάνω στα γραφόμενά τους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία έμπνευσης του σεναρίου αποτέλεσε η [ιστοσελίδα της Βουλής των Εφήβων](#).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συνδέεται θεματικά με την 7η και την 8η ενότητα της Νεοελληνικής Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου «Βιώνοντας προβλήματα της καθημερινής ζωής» και «Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα». Το σενάριο συνάδει:

Α) Με τους στόχους του ΔΕΠΠΣ για τη Β΄ Γυμνασίου (ΔΕΠΠΣ 2003), σύμφωνα με τους οποίους οι μαθητές:

- κατανοούν τα επιχειρήματα ενός ομιλητή και κρίνουν τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει,
- παρακολουθούν συζητήσεις και αξιολογούν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των επιχειρημάτων που χρησιμοποιούν οι ομιλητές,
- αναπτύσσουν γραπτά και προφορικά κείμενα με επιχειρηματολογία σε θέματα που περιέχουν αφηρημένες έννοιες,
- οργανώνουν τον λόγο τους σε ευρύτερο κείμενο προσέχοντας τη συνοχή και συνεκτικότητά του,

- συλλέγουν υλικό από διάφορες πηγές και μαθήματα και το χρησιμοποιούν για να συνθέτουν απλές εργασίες.

Β) Με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τη Νεοελληνική Γλώσσα στο Γυμνάσιο (2011), όπου στα ενδεικτικά αποτελέσματα και τις δραστηριότητες για τη Β΄ Γυμνασίου αναφέρεται ότι οι μαθητές:

- προσχεδιάζουν και πραγματοποιούν προφορική ομιλία πάνω σε επιλεγμένο θέμα,
- αναπτύσσουν επιχειρηματολογία πάνω σε θέματα που επιλέγουν,
- σχολιάζουν κριτικά παραδείγματα προφορικών κειμενικών ειδών από το διαδίκτυο,
- παρακολουθούν βιντεοσκοπημένες ομιλίες,
- εντοπίζουν τα παραγλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιεί ο ομιλητής και ερμηνεύουν τον επικοινωνιακό τους ρόλο,
- αξιολογούν τον βαθμό εξάρτησης των κειμένων από εξωγλωσσικά και συγκειμενικά χαρακτηριστικά ανάλογα με τις συμβάσεις του προφορικού κειμενικού είδους,
- εκπονούν ατομικές και ομαδικές έρευνες μικρής εμβέλειας με υποστήριξη υπολογιστή,
- αξιολογούν το περιεχόμενο (θέμα) και τη μορφή (γραμματικές και λεξιλογικές επιλογές, συνοχή και συνεκτικότητα) του γραπτού κειμένου και αποτιμούν την αποτελεσματικότητά του,
- σχεδιάζουν τη δομή μονοτροπικού ή πολυτροπικού κειμένου,
- εφαρμόζουν συνειδητά μορφολογικούς και συντακτικούς κανόνες ανάλογα με το είδος και το επικοινωνιακό πλαίσιο,
- χωρίζονται σε ομάδες και επεξεργάζονται από κοινού κείμενο με τη χρήση κειμενογράφου, λογισμικού παρουσίασης (για πολυτροπικά κείμενα) και διαδικτυακών εργαλείων συνεργατικής γραφής.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ στο σενάριο αυτό χρησιμοποιούνται ως παιδαγωγικά μέσα και ως μέσα πρακτικής γραμματισμού:

- αξιοποιούνται για ανεύρεση και οργάνωση αυθεντικού γλωσσικού υλικού,
- υποστηρίζουν τη συνεργατική γραφή, τη διαδικασία της πύκνωσης και της επεξεργασίας της διαδικτυακής πληροφορίας καθώς και τη διαδικασία της συνεχούς αναθεώρησης και της βελτίωσης των κειμένων (Επεξεργαστής Κειμένου),
- υποστηρίζουν τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων που συνοδεύουν τον προφορικό λόγο.

Κείμενα

Νεοελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου

- Ενότητα 8, Κείμενο 13 [[Τα παιδιά των φαναριών](#)]
- Ενότητα 7, Κείμενο 4 [[Ας αποβάλουμε το άγχος από τη ζωή μας](#)]
- Ενότητα 8, Κείμενο 3 [[Ήθελα να βοηθήσω ένα φίλο μου](#)]
- Ενότητα 8, Κείμενο 6 [[Η μεγάλη περιπέτεια της ζωής μου](#)]
- Ενότητα 7, Κείμενο 2 [[Πρωταθλητές στα τροχαία ατυχήματα](#)]
- Ενότητα 7, Κείμενο 6 [[Σέβομαι τους κανόνες οδικής ασφάλειας](#)]
- Ενότητα 7, Κείμενο 3 «[Η ντροπή των πλαστικών](#)»
- Ενότητα 8, Κείμενο 4 [[Ένα διαφορετικό κείμενο για τη μοναξιά](#)]
- Ενότητα 4, Κείμενο 7 «[Μοναξιά μου όλα](#)»

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ' Γυμνασίου

- Ενότητα 1.6: [Κοινωνικά προβλήματα](#).

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

- Μ. Κατσούνακη, 2009, [Μια νέου τύπου επαιτεία](#). [πηγή: kathimerini.gr]
- Θ. Λιανός, 1997, [Επαιτεία και Ελεημοσύνη](#). [πηγή: tovima.gr]
- Γ. Παντελάκης, 2013, [Ένα like για τους αστέγους](#). [πηγή: protagonist.gr]
- Εκπομπή «Αυτοψία»: [Άστεγοι της διπλανής πόρτας](#). [πηγή: alphatv.gr]

- Ιστοσελίδα «[Τα πάντα για το άγχος και τις αγχώδης διαταραχές](#)».
- Χ. Κάσδαγλη, 2013, [Άνεργοι, σπάστε τη σιωπή!](#) [πηγή: protagon.gr]
- Μ. Γαλενιανός, 2013, [Η ανατομία της ανεργίας](#). [πηγή: protagon.gr]
- [Πρακτικά Βουλής Εφήβων](#), Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.
- [Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ανθρώπων](#)
- Ελληνική Αστυνομία: [Στατιστικά στοιχεία](#).
- [Πλαστικό μπουκάλι. Η χειρότερη ρύπανση για τον πλανήτη](#)
- Το blog της [Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.](#)
- [Σχολικός εκφοβισμός: όταν το πείραγμα σταματάει να είναι χαριτωμένο](#). [πηγή: mamadesmpampades.gr]
- [Ύπατη Αρμοστέία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες](#).
- Θ. Τσιγκρής, 2011, [Η αθλητική βία μας προσβάλλει ως κοινωνία](#). [πηγή: tonima.gr]
- Θ. Λιανός, 1999. [Η φτώχεια στον κόσμο](#).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Αποδόμηση Ομιλίας (2 ώρες)

Ο εκπαιδευτικός συνδέεται στον [ιστότοπο της Βουλής των Εφήβων](#) και προβάλλει στον διαδραστικό πίνακα μία εικόνα από τη συνεδρίασή της.

Η εικόνα σχολιάζεται στην ολομέλεια της τάξης: ερμηνεύεται η παρουσία των εφήβων στα έδρανα των βουλευτών και παρουσιάζεται συνοπτικά το πρόγραμμα της Βουλής των Εφήβων.

Έπειτα, προβάλλεται η ομιλία ενός εφήβου που θίγει ένα κοινωνικό πρόβλημα (ναρκωτικά, βία, ξενοφοβία, κλπ). Προτείνεται να προβληθεί η ομιλία της μαθήτριας Αναστασίας Δημοπούλου με θέμα τα ναρκωτικά. Η ομιλία βρίσκεται στην ιστοσελίδα της [Βουλής των Εφήβων](#) ακολουθώντας τη διαδρομή Ολομέλεια/Παρακολουθείστε τη συνεδρίαση τμηματικά/ Ομιλητές/Δημοπούλου Αναστασία. (Το γραπτό κείμενο βρίσκεται στα [πρακτικά της συνεδρίασης της ολομέλειας](#).)

Οι μαθητές, αφού παρακολουθήσουν την ομιλία, καλούνται σε μία δεύτερη ακρόαση αξιοποιώντας το [Φύλλο Εργασίας 1](#), να κρατήσουν σημειώσεις για το θέμα, το περιεχόμενο και τη δομή της ομιλίας και να παρατηρήσουν και να καταγράψουν τις γλωσσικές επιλογές της ομιλήτριας (*μικροπερίοδος ή μακροπερίοδος λόγος, παρατακτική, υποτακτική σύνδεση προτάσεων, είδη προτάσεων ως προς τη δομή, χρήση ονοματικών συνόλων, ετερόπτωτων προσδιορισμών, ενεργητική ή παθητική σύνταξη, κλιτικό σύστημα*), το λεξιλόγιο, τα εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία. Μπορεί εναλλακτικά ο εκπαιδευτικός να χωρίσει την τάξη σε ομάδες, καθεμία από τις οποίες θα εστιάσει σε ένα μόνο θέμα από τα έξι του [Φύλλου Εργασίας 1](#). Επιπλέον, αν ο εκπαιδευτικός το θεωρεί σκόπιμο, μπορεί στο [Φύλλο Εργασίας 1](#) να παραθέσει και το [γραπτό κείμενο της ομιλίας από τα πρακτικά της ολομέλειας](#), προκειμένου να διευκολυνθεί η εργασία της αποδόμησης.

Οι απαντήσεις των μαθητών αναλύονται και συνθέτονται στη συζήτηση που ακολουθεί στην ολομέλεια. Στη συνέχεια, η συζήτηση εστιάζεται στο κειμενικό είδος της ομιλίας με άξονα τα ακόλουθα ερωτήματα που καταγράφονται από τον εκπαιδευτικό στον πίνακα:

- Ποια είναι η δομή μιας ομιλίας;
- Επιδρούν οι γλωσσικές επιλογές του ομιλητή (γραμματικοσυντακτικές δομές και λεξιλόγιο) στην πρόσληψη του μηνύματος από τους δέκτες;

- Διευκολύνει την πρόσληψη του μηνύματος μία συνοδευτική παρουσίαση σε PowerPoint; Πώς πρέπει να είναι η μορφή της;
- Πώς επιτυγχάνεται σε μία ομιλία η επικοινωνία του πομπού και του δέκτη; Ποια είναι εκείνα τα στοιχεία που την κάνουν επιτυχή;

Με βάση τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από την αποδόμηση της ομιλίας που παρακολούθησαν οι μαθητές, αναμένεται να δοθούν οι πρώτες απαντήσεις πάνω στα ερωτήματα αυτά.

Ορισμός αποστολής μαθητών και χωρισμός ομάδων (1 ώρα)

Η συζήτηση διευρύνεται, καθώς οι μαθητές προβληματίζονται για τα κοινωνικά προβλήματα μέσα από το Κείμενο 15 της Ενότητας 8, [[Τι είναι τελικά κοινωνικά προβλήματα](#)]. Στη συνέχεια, με τη μορφή ιδεοθύελλας θέτονται από τους μαθητές κι άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στη σύγχρονη κοινωνία και την καθημερινή μας ζωή και οι απαντήσεις καταγράφονται στον πίνακα. Στο σημείο αυτό ο εκπαιδευτικός μπορεί να εκμαιεύσει απαντήσεις των μαθητών παρουσιάζοντας μία σειρά από εικαστικό ή φωτογραφικό υλικό σχετικό με το θέμα ή αξιοποιώντας το φωτογραφικό υλικό των Ενότητων 7 και 8 του σχολικού εγχειριδίου.

Αφού ολοκληρωθεί η καταγραφή των προβλημάτων, ορίζεται η αποστολή των μαθητών που είναι η ακόλουθη: *Οι μαθητές θα επιλέξουν ένα κοινωνικό πρόβλημα από αυτά που καταγράφηκαν στον πίνακα και αξιοποιώντας ένα δίκτυο κειμένων θα συνθέσουν μία ομιλία, που αρχικά θα περιγράφει το πρόβλημα, θα παρουσιάζει τις αιτίες και τις συνέπειές του και τέλος, θα προτείνει λύσεις. Η ομιλία θα συνοδεύεται από ένα PowerPoint που θα προβάλλει τα βασικά της σημεία. Οι αποδέκτες της ομιλίας είναι η ολομέλεια της τάξης και ο στόχος της ομιλίας είναι να ευαισθητοποιήσει, ώστε να δρομολογηθούν συγκεκριμένες δράσεις στη σχολική κοινότητα. Εναλλακτικά, το θέμα που οι μαθητές θα παρουσιάσουν μπορεί να οριστεί με κλήρωση, προκειμένου να καλυφθούν και να παρουσιαστούν αρκετά κοινωνικά προβλήματα.*

Ακολουθεί ο χωρισμός των μαθητών από τον εκπαιδευτικό σε ομάδες, καθεμία από τις οποίες μπορεί να περιέχει μέχρι τέσσερα μέλη, ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών του τμήματος. Για τη συγκρότησή τους ο εκπαιδευτικός λαμβάνει υπόψη το φύλο των μαθητών, τις ιδιαίτερες δεξιότητες/ικανότητές τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους (ικανότητα συνεργασίας, συνεργασίας, μεθοδολογικές, εξοικείωση με τη χρήση PowerPoint), προσπαθώντας να εκπληρώσει και κάποιες από τις προτιμήσεις τους για συνεργασία. Τα μέλη των συγκροτούμενων ομάδων αναλαμβάνουν συγκεκριμένους ρόλους: συντονιστής συζήτησης, χειριστής Η/Υ, μαθητής σύνδεσμος με τον καθηγητή, μαθητής που κάνει τον τελικό έλεγχο, ο οποίος έχει ως επιπλέον αρμοδιότητα να ελέγξει ότι το παραγόμενο κείμενο της ομάδας αξιοποιεί δημιουργικά τις πηγές χωρίς να τις αντιγράφει.

Επιλογή θέματος- Εύρεση, μελέτη και αποδελτίωση πηγών (2ώρες)

Οι μαθητές προετοιμάζουν την αποστολή τους αξιοποιώντας το [Φύλλο Εργασίας 2](#). Αρχικά, επιλέγουν ένα κοινωνικό πρόβλημα και στη συνέχεια μελετούν ένα δίκτυο κειμένων σχετικό με αυτό από το σχολικό εγχειρίδιο, από τα πρακτικά της Βουλής των Εφήβων ή από πηγές που οι ίδιοι ανευρίσκουν. Εντοπίζουν αιτίες, συνέπειες και λύσεις του προβλήματος που εξετάζουν κρατώντας σημειώσεις.

Στο σημείο αυτό οι ομάδες μπορούν να κάνουν κατανομή εργασίας: Αν τα κείμενα προέρχονται και από έντυπες πηγές, κάθε μέλος μπορεί να μελετήσει ένα διαφορετικό κείμενο και να κρατήσει τις προσωπικές του σημειώσεις. Αν τα κείμενα προέρχονται μόνο από ψηφιακές πηγές, η μελέτη των κειμένων μπορεί να γίνει συλλογικά και οι σημειώσεις να κρατηθούν σε ένα αρχείο Word. Στην περίπτωση αυτή οι μαθητές ακολουθούν τους ρόλους που ανέλαβαν στην ομάδα τους.

Για να εξοικονομηθεί διδακτικός χρόνος ο εκπαιδευτικός μπορεί να προτείνει στους μαθητές πηγές για να αντλήσουν το υλικό τους, όπως οι ακόλουθες:

Επαιτεία

- Ενότητα 8, Κείμενο 13 [[Τα παιδιά των φαναριών](#)]

- Μ. Κατσουνάκη, 2009, [Μια νέου τύπου επαιτεία](#). [πηγή: kathimerini.gr]
- Θ. Λιανός, 1997, [Επαιτεία και Ελεημοσύνη](#). [πηγή: tovima.gr]

Άστεγοι

- Γ. Παντελάκης, 2013, [Ένα like για τους αστέγους](#). [πηγή: protagon.gr]
- Εκπομπή «Αυτοψία»: [Άστεγοι της διπλανής πόρτας](#). [πηγή: alphatv.gr]

Άγχος

- Ενότητα 7, Κείμενο 4 [[Ας αποβάλουμε το άγχος από τη ζωή μας](#)]
- Ιστοσελίδα «[Τα πάντα για το άγχος και τις αγχώδης διαταραχές](#)»

Ανεργία

- Χ. Κάσδαγλη, 2013, [Ανεργοι, σπάστε τη σιωπή!](#) [πηγή: protagon.gr]
- Μ. Γαλενιανός, 2013, [Η ανατομία της ανεργίας](#). [πηγή: protagon.gr]

Ναρκωτικά

- Ενότητα 8, Κείμενο 3 [[Ηθελα να βοηθήσω ένα φίλο μου](#)]
- Ενότητα 8, Κείμενο 6 [[Η μεγάλη περιπέτεια της ζωής μου](#)]
- [Πρακτικά Βουλής Εφήβων, Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων](#)
- [Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ανθρώπων](#)

Ατυχήματα

- Ενότητα 7, Κείμενο 2 [[Πρωταθλητές στα τροχαία ατυχήματα](#)]
- Ενότητα 7, Κείμενο 6 [[Σέβομαι τους κανόνες οδικής ασφάλειας](#)]
- Ελληνική Αστυνομία: [Στατιστικά στοιχεία](#).
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου: Ενότητα 1.6, [Κοινωνικά προβλήματα](#).

Ρύπανση

- Ενότητα 7, Κείμενο 3 «[Η ντροπή των πλαστικών](#)»
- [Πλαστικό μπουκάλι. Η χειρότερη ρύπανση για τον πλανήτη](#)

Μοναξιά

- Ενότητα 8, Κείμενο 4 [[Ένα διαφορετικό κείμενο για τη μοναξιά](#)]

- Ενότητα 4, Κείμενο 7 «[Μοναξιά μου όλα](#)»

Ρατσισμός

- [Πρακτικά Βουλής Εφήβων, Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων](#)

Σχολικός Εκφοβισμός

- Το blog της [Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.](#)
- [Σχολικός εκφοβισμός: όταν το πείραγμα σταματάει να είναι χαριτωμένο.](#) [πηγή: mamadesmpampades.gr]
- [Πρακτικά Βουλής Εφήβων, Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων](#)

Μετανάστευση-Προσφυγιά

- [Υπατη Αρμοστέία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.](#)

Βία-Αθλητισμός

- Θ. Τσιγκρής, 2011, [Η αθλητική βία μας προσβάλλει ως κοινωνία.](#) [πηγή: tonima.gr]
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου: Ενότητα 1.6, [Κοινωνικά προβλήματα.](#)

Φτώχεια

- Θ. Λιανός, 1999. [Η φτώχεια στον κόσμο.](#)
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου: Ενότητα 1.6, [Κοινωνικά προβλήματα.](#)

Σύνθεση ομιλίας και κατασκευή συνοδευτικού ppt (2 ώρες)

Οι μαθητές αξιοποιώντας τις σημειώσεις τους, δομούν και συνθέτουν το κείμενο της ομιλίας τους στον επεξεργαστή κειμένου Word. Αρχικά, πριν ξεκινήσουν να γράφουν, συζητούν τις σημειώσεις τους και διαμορφώνουν τους άξονες του κειμένου τους. Στη συνέχεια, ανασυνθέτουν δημιουργικά το υλικό τους και όταν ολοκληρώσουν κάνουν τις τελικές διορθώσεις και μορφοποιούν το κείμενό τους.

Έπειτα, μοιράζουν ρόλους για την εκφώνηση της ομιλίας. Αναλαμβάνουν ως εργασία για το σπίτι να εξασκηθούν στην καλή ανάγνωση του κειμένου που δημιούργησαν.

Στη συνέχεια, συνθέτουν το συνοδευτικό PowerPoint της ομιλίας τους. Αναμένεται οι μαθητές να αξιοποιήσουν τα συμπεράσματα από τη συζήτηση που προηγήθηκε στη φάση της αποδόμησης για τη σημασία του συνοδευτικού PowerPoint στην πρόσληψη του μηνύματος. Ο σχεδιασμός του συνοδευτικού PowerPoint μπορεί να γίνει από τους μαθητές ή να δοθούν συγκεκριμένες οδηγίες από τον διδάσκοντα για τη διαμόρφωσή του. Αν ο εκπαιδευτικός το επιλέξει, μπορεί να δώσει τις ακόλουθες οδηγίες για τον σχεδιασμό του συνοδευτικού PowerPoint:

- Στην πρώτη διαφάνεια αναγράφεται ο τίτλος της ομιλίας και τα ονόματα των μελών της ομάδας.
- Στη δεύτερη διαφάνεια παρατίθεται η δομή της ομιλίας.
- Οι υπόλοιπες τέσσερις διαφάνειες ακολουθούν τη δομή της ομιλίας. Παρουσιάζεται διαδοχικά σε καθεμία από αυτές η σύντομη περιγραφή του κοινωνικού προβλήματος, οι αιτίες, οι συνέπειες και οι λύσεις. Οι διαφάνειες περιέχουν μόνο λέξεις-κλειδιά του θέματός και εικόνες, καθώς πρόκειται να συνοδεύουν την προφορική παρουσίαση.
- Στην τελευταία διαφάνεια παρατίθενται οι πηγές που αξιοποιήθηκαν.

Τονίζεται από τον εκπαιδευτικό η ανάγκη οι διαφάνειες να είναι μορφοποιημένες με ευανάγνωστη γραμματοσειρά και ελκυστικά χρώματα, να μην είναι φορτωμένες και να συσχετίζονται με το κειμενικό είδος και την περίσταση επικοινωνίας.

Παρουσίαση στην ολομέλεια - Προτάσεις για δράσεις στη σχολική κοινότητα (2 ώρες)

Επιλέγεται με κλήρωση μία τριμελής επιτροπή που θα συντονίσει την παρουσίαση των ομιλιών και τη συζήτηση που θα επακολουθήσει: ο πρόεδρος που συντονίζει την παρουσίαση των ομιλιών, ο αντιπρόεδρος που συντονίζει, όταν ο πρόεδρος είναι

ομιλητής, και ο πρακτικογράφος που κρατά σημειώσεις για τις ενστάσεις/ερωτήματα που θα τεθούν μετά την ολοκλήρωση των ομιλιών. Η σχολική αίθουσα μπορεί να διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να θυμίζει αίθουσα συνεδριάσεων.

Οι ομιλητές εκφωνούν την ομιλία τους με σειρά που έχει καθοριστεί με κλήρωση. Οι μαθητές στην ολομέλεια τη στιγμή των παρουσιάσεων των ομιλιών κρατούν σημειώσεις για σχόλια/παρατηρήσεις/ενστάσεις. Όταν ολοκληρωθούν οι παρουσιάσεις-ομιλίες των ομάδων, τα ερωτήματα κατατίθενται στην ολομέλεια και δίνονται οι απαραίτητες διευκρινίσεις από τις ομάδες.

Τέλος, οι μαθητές διατυπώνουν συγκεκριμένες προτάσεις για δράσεις ευαισθητοποίησης της σχολικής κοινότητας στα κοινωνικά προβλήματα που τέθηκαν. Σχεδιάζονται στη συνέχεια τα βήματα για την υλοποίησή τους. Το πρακτικό των αποφάσεων υπογράφεται από όλους.

Αξιολόγηση (1 ώρα)

Ακολουθεί συζήτηση-αναστοχασμός και αξιολόγηση των ομιλιών και των θέσεων που διατυπώθηκαν. Οι μαθητές καθορίζουν τα κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας τους. Ανάμεσα σε αυτά αναμένεται να είναι τα ακόλουθα:

- Οργάνωση επιχειρημάτων: πληρότητα και σαφήνεια θέσεων.
- Δομή ομιλίας.
- Ύφος-γλωσσικές επιλογές (ασυνταξίες, προχειρότητα στην έκφραση, ανολοκλήρωτες φράσεις).
- Σκηνική παρουσία και εκφορά λόγου: παρατήρηση εξωγλωσσικών και παραγλωσσικών στοιχείων.
- Οικονομία λόγου στο PowerPoint, έμφαση σε λέξεις-κλειδιά, μορφοποίηση.

Στο τέλος ακολουθεί και η αυτοαξιολόγηση των ομάδων.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο Εργασίας 1.

Παρακολουθήστε την ομιλία της μαθήτριας Δημοπούλου Αναστασίας με θέμα τα ναρκωτικά που εκφωνήθηκε στη Βουλή των Εφήβων το 2011. **Αποστολή σας** είναι να κρατήσετε σημειώσεις για τα ακόλουθα:

1. Επιχειρηματολογία /Περιεχόμενο	2.Δομή Ομιλίας
<p>3.Γραμματικοσυντακτική δομή λόγου (μικροπερίοδος ή μακροπερίοδος λόγος, παρατακτική, υποτακτική σύνδεση προτάσεων, ασύνδετο σχήμα, είδη προτάσεων ως προς τη δομή τους, χρήση ονοματικών συνόλων, ετερόπτωτων προσδιορισμών, ενεργητική ή παθητική σύνταξη, κλιτικό σύστημα)</p>	<p>4. Λεξιλόγιο (ειδικό λεξιλόγιο, λόγιες λέξεις, καθημερινό λεξιλόγιο, ξένες λέξεις)</p>

<p>5. Παραγλωσσικά στοιχεία (επιτονισμός, παύσεις, προφορά, χροιά, ένταση φωνής)</p>	<p>6. Εξωγλωσσικά στοιχεία (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση)</p>

Το κείμενο της ομιλίας της μαθήτριας Αναστασίας Δημοπούλου από τα πρακτικά της Ολομέλειας της Βουλής των Εφήβων

(http://www.efivoi.gr/site_stuff/files/2011/praktika_olomeleia.pdf) είναι το ακόλουθο:

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ (Α΄ Πειραιά):

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Συμβουλευτές, κυρίες και κύριοι,

η παρουσία των ναρκωτικών εμφανίζεται από την αρχαιότητα. Ο Ασκληπιός, ο Ιπποκράτης, το Νεκρομαντείο της Ηπείρου, όπως και σε άλλες περιοχές, χρησιμοποιούσαν κάποιο είδος ναρκωτικού. Φυσικά, στις μέρες μας αυτή η χρήση έχει αλλάξει.

Όταν λέμε «ναρκωτικά» στις μέρες μας, εννοούμε διάφορες φυτικές ή χημικές ουσίες, των οποίων η συχνή χρήση οδηγεί σε εθισμό, εξάρτηση και παθολογικές καταστάσεις. Στην κοινωνία μας σταδιακά γίνεται όλο και πιο εμφανής η παρουσία των ναρκωτικών. Το φαινόμενο της χρήσης τους κορυφώθηκε ουσιαστικά στην εποχή μας. Το ποσοστό, βέβαια, της νεολαίας που κάνει χρήση των ουσιών αυτών δεν είναι μεγάλο, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία πάντα, αλλά είναι αρκετό, για να δημιουργεί ανησυχία στην κοινωνία μας.

Αρχικά, θα ήθελα να αναφέρω κάποιους πολύ σημαντικούς παράγοντες, από τους οποίους πηγάζουν τα αίτια που δημιουργούν και ενισχύουν το φαινόμενο αυτό. Ένας παράγοντας είναι το οικογενειακό περιβάλλον. Προβληματικές σχέσεις γονέων και παιδιών, καταπιεστική ή υπερπροστατευτική νοοτροπία, έλλειψη διαλόγου οδηγούν συχνά τους εφήβους στα ναρκωτικά. Επιπλέον, εξίσου σημαντικό ρόλο παίζει το κοινωνικό περιβάλλον. Ο ανταγωνιστικός και επιθετικός χαρακτήρας της σύγχρονης ζωής, η δυσκολία επικοινωνίας και κοινωνικής εφαρμογής, η συσσώρευση πολλών ατόμων στην πόλη και η χαμηλή ποιότητα ζωής αποτελούν σοβαρά αίτια του φαινομένου των ναρκωτικών. Συγχρόνως, οι διάφορες απογοητεύσεις από τη ζωή, το αίσθημα της αποτυχίας και η αβεβαιότητα, καταστάσεις που τις δημιουργεί ο χαρακτήρας της εποχής μας παροτρύνουν τους νέους να καταφύγουν στα ναρκωτικά, πιστεύοντας ότι θα πετύχουν τη φυγή από το αδιέξοδο.

Για να αποφευχθούν τέτοιες καταστάσεις, όπως αναφέρθηκε και στη συνεδρίασή μας, θα πρέπει να υπάρχουν περισσότερα αθλητικά κέντρα, για να καλύπτουν οι νέοι δημιουργικά και όχι καταστροφικά τον ελεύθερο χρόνο τους. Επίσης, η δημιουργία και η επάνδρωση περισσότερων συμβουλευτικών κέντρων με ειδικούς επιστήμονες και ψυχολόγους θα ήταν ένα πολύ σημαντικό μέτρο πρόληψης και προστασίας των εφήβων από τα ναρκωτικά. Διότι ο έφηβος έχει την ανάγκη να ανοιχτεί σε κάποιον, να πει τα προβλήματά του, να ακουστεί.

Μια πάρα πολύ σημαντική πρόταση που υπερψηφίστηκε χθες είναι η εξής: Αυστηρότερες ποινές για τους εισαγωγείς και τους διακινητές ναρκωτικών. Μια τέτοια πρόταση θα φρενάρει την ύπαρξη οικονομικών συμφερόντων και τη δίψα του κέρδους από τους εμπόρους ναρκωτικών. Επιπρόσθετα, είναι εξίσου σημαντική η πρόταση που ακούστηκε χθες, η οποία αναφέρεται στην ενίσχυση των φορέων ή ειδικών μονάδων και στην ποιοτική τους αναβάθμιση για την απορρόφηση όλων των εξαρτημένων ανθρώπων που κάνουν αίτηση, για να ενταχθούν σε προγράμματα απεξάρτησης. Είναι αδύνατον κάποιοι άνθρωποι να θέλουν να σωθούν και να μη μπορούν, γιατί είναι σε αναμονή.

Αναμφισβήτητα το παρόν σχέδιο νόμου θα ήταν αποτελεσματικότερο, εάν το περιεχόμενό του είχε χαρακτήρα ανθρωπιστικό και κοινωνικό και όχι στερεότυπα νομικό, εάν έδινε έμφαση πιο πολύ στην πρόληψη και όχι να εκδηλώνει το ενδιαφέρον του μόνο για την καταστολή του προβλήματος, εάν πρόβαλε ως προτεραιότητα κατάλληλη και πλήρη ενημέρωση και πληροφόρηση των νέων για το πρόβλημα με όλα τα μέσα ανεξαιρέτως και εάν αναδείκνυε το σχολείο ως παράγοντα με πρωταγωνιστικό ρόλο στον τομέα αυτόν.

Στη χθεσινή συνεδρίαση αναφέρθηκε, επίσης, μια πρόταση σχετικά με το άρθρο 4 παράγραφος 1, ώστε να γίνουν αυστηρότερες οι ποινές για τους ιατρούς και τους φαρμακοποιούς, που εκδίδουν και εκτελούν συνταγές για τη χορήγηση ναρκωτικών χωρίς συγκεκριμένη και πραγματική ιατρική ένδειξη.

Ενδιαφέρον, βέβαια, θα είχε και η πρόβλεψη για περαιτέρω ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για τον περιορισμό της δράσης των εμπόρων ναρκωτικών σχετικά με τη διακίνηση, αλλά και για την αντιμετώπιση των εξαρτημένων ατόμων αξιοποιώντας τη διεθνή εμπειρία και τη γνώση τη σχετική με το θέμα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι όσα μέτρα και αν παρθούν για την αντιμετώπιση αυτής της σύγχρονης μάστιγας, αν κάθε άτομο δεν αποδεχθεί τον εαυτό του, αν δεν ενημερωθεί και δεν ενδιαφερθεί από μόνο του για την προστασία του και το καλό του, δεν πρόκειται να υπάρξει καμία ουσιαστική βελτίωση. Γιατί εμείς είμαστε οι πρωταγωνιστές στη ζωή μας και από εμάς ξεκινούν όλα.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Φύλλο Εργασίας 2

Αποστολή σας είναι να επιλέξετε ένα κοινωνικό πρόβλημα από αυτά που καταγράφηκαν στον πίνακα και να συντάξετε και να εκφωνήσετε στους συμμαθητές μία ομιλία που θα περιγράφει το πρόβλημα, θα παρουσιάζει τις αιτίες και τις συνέπειές του και τέλος, θα προτείνει λύσεις. Η ομιλία σας θα συνοδεύεται από ένα PowerPoint.

Αποδέκτες της ομιλίας σας είναι η ολομέλεια της τάξης και στόχος της είναι να ευαισθητοποιήσει, ώστε να προταθούν συγκεκριμένες δράσεις στη σχολική κοινότητα. Για να φέρετε σε πέρας την αποστολή σας ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

1) Επιλογή θέματος -Εύρεση, μελέτη και αποδελτίωση πηγών (2 ώρες)

Αρχικά επιλέξτε ένα κοινωνικό πρόβλημα. Στη συνέχεια, μελετήστε ένα δίκτυο κειμένων σχετικό με το αυτό από το σχολικό εγχειρίδιο, από τα πρακτικά της Βουλής των Εφήβων ή από πηγές που οι ίδιοι θα επιλέξετε. Εντοπίστε και καταγράψτε με μορφή σημειώσεων τις αιτίες, τις συνέπειες και τις λύσεις του προβλήματος.

Κάνετε την κατανομή της εργασίας σας: Αν τα κείμενα προέρχονται και από έντυπες πηγές, κάθε μέλος μπορεί να μελετήσει ένα διαφορετικό κείμενο και να κρατήσει τις προσωπικές του σημειώσεις. Αν τα κείμενα προέρχονται μόνο από ψηφιακές πηγές, η μελέτη των κειμένων να γίνει συλλογικά και οι σημειώσεις να κρατηθούν σε ένα αρχείο word. Στην περίπτωση αυτή, ακολουθείστε τους ρόλους που αναλάβατε στην ομάδα σας.

Βοηθητικό υλικό ανάλογα με το θέμα σας μπορεί να αποτελέσουν οι ακόλουθες πηγές:

Επαιτεία

- Ενότητα 8, Κείμενο 13 [[Τα παιδιά των φαναριών](#)]
- Μ. Κατσουνάκη, 2009, [Μια νέου τύπου επαιτεία](#). [πηγή: kathimerini.gr]
- Θ. Λιανός, 1997, [Επαιτεία και Ελεημοσύνη](#). [πηγή: tovima.gr]

Άστεγοι

- Γ. Παντελάκης, 2013, [Ένα like για τους αστέγους](#). [πηγή: protagonist.gr]
- Εκπομπή «Αυτοψία»: [Άστεγοι της διπλανής πόρτας](#). [πηγή: alphatv.gr]

Άγχος

- Ενότητα 7, Κείμενο 4 [[Ας αποβάλουμε το άγχος από τη ζωή μας](#)]
- Ιστοσελίδα [«Τα πάντα για το άγχος και τις αγχώδης διαταραχές»](#)

Ανεργία

- Χ. Κάσδαγλη, 2013, [Ανεργοί, σπάστε τη σιωπή!](#) [πηγή: protagon.gr]
- Μ. Γαλενιανός, 2013, [Η ανατομία της ανεργίας](#). [πηγή: protagon.gr]

Ναρκωτικά

- Ενότητα 8, Κείμενο 3 [[Ηθελα να βοηθήσω ένα φίλο μου](#)]
- Ενότητα 8, Κείμενο 6 [[Η μεγάλη περιπέτεια της ζωής μου](#)]
- [Πρακτικά Βουλής Εφήβων, Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων](#)
- [Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ανθρώπων](#)

Ατυχήματα

- Ενότητα 7, Κείμενο 2 [[Πρωταθλητές στα τροχαία ατυχήματα](#)]
- Ενότητα 7, Κείμενο 6 [[Σέβομαι τους κανόνες οδικής ασφάλειας](#)]
- Ελληνική Αστυνομία: [Στατιστικά στοιχεία](#).
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου: Ενότητα 1.6, [Κοινωνικά προβλήματα](#).

Ρύπανση

- Ενότητα 7, Κείμενο 3 «[Η ντροπή των πλαστικών](#)»
- [Πλαστικό μπουκάλι. Η χειρότερη ρύπανση για τον πλανήτη](#)

Μοναξιά

- Ενότητα 8, Κείμενο 4 [[Ένα διαφορετικό κείμενο για τη μοναξιά](#)]
- Ενότητα 4, Κείμενο 7 «[Μοναξιά μου όλα](#)»

Ρατσισμός

- [Πρακτικά Βουλής Εφήβων, Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων](#)

Σχολικός Εκφοβισμός

- Το blog της [Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.](#)
- [Σχολικός εκφοβισμός: όταν το πείραγμα σταματάει να είναι χαριτωμένο](#). [πηγή: mamadesmpampades.gr]
- [Πρακτικά Βουλής Εφήβων, Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων](#)

Μετανάστευση-Προσφυγιά

- [Υπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.](#)

Βία-Αθλητισμός

- Θ. Τσιγκρής, 2011, [Η αθλητική βία μας προσβάλλει ως κοινωνία.](#) [πηγή: tonima.gr]
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου: Ενότητα 1.6, [Κοινωνικά προβλήματα.](#)

Φτώχεια

- Θ. Λιανός, 1999. [Η φτώχεια στον κόσμο.](#)
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου: Ενότητα 1.6, [Κοινωνικά προβλήματα.](#)

Σύνθεση Ομιλίας(1 ώρα)

Αξιοποιώντας τις σημειώσεις σας, δομήστε και συνθέστε το κείμενο της ομιλίας σας στον επεξεργαστή κειμένου Word. Αρχικά, πριν ξεκινήσετε να γράφετε, συζητήστε τις σημειώσεις σας και διαμορφώστε τους άξονες του κειμένου σας. Στη συνέχεια, ανασυνθέστε δημιουργικά το υλικό σας και όταν ολοκληρώσετε, κάντε τις τελικές διορθώσεις και μορφοποιήστε το κείμενό σας.

Στη συνέχεια, μοιράστε ρόλους για την εκφώνηση της ομιλίας. Μην ξεχάσετε στο σπίτι σας να εξασκηθείτε στην εκφώνηση του αποσπάσματος της ομιλίας που σας ανατέθηκε από την ομάδα σας.

Κατασκευή συνοδευτικού ppt (1ώρα)

Συνθέστε το συνοδευτικό PowerPoint της ομιλίας σας σε επτά διαφάνειες:

- Στην πρώτη διαφάνεια να γράψτε τον τίτλο της ομιλίας και τα ονόματα των μελών της ομάδας σας.
- Στη δεύτερη διαφάνεια παρουσιάστε τη δομή της ομιλίας σας.

- Οι υπόλοιπες τέσσερις διαφάνειες ακολουθούν τη δομή της ομιλίας. Παρουσιάστε διαδοχικά σε καθεμία από αυτές τη σύντομη περιγραφή του κοινωνικού προβλήματος, τις αιτίες, τις συνέπειες και τις λύσεις. Στην τελευταία διαφάνεια, παρουσιάστε τις πηγές που αξιοποιήσατε για τη σύνθεση της ομιλίας σας.

Οι διαφάνειές σας πρέπει να περιέχουν μόνο λέξεις-κλειδιά του θέματός και εικόνες, καθώς πρόκειται να συνοδεύουν την προφορική σας παρουσίαση. Φροντίστε να είναι μορφοποιημένες με ευανάγνωστη γραμματοσειρά και ελκυστικά χρώματα.

Παρουσίαση στην ολομέλεια (2ώρες)

Εκφωνήστε την ομιλία σας ενώπιον των συμμαθητών σας. Επιπλέον, κρατήστε σημειώσεις από τις ομιλίες των συμμαθητών σας για τυχόν ερωτήματα/σχόλια/παρατηρήσεις/ενστάσεις. Όταν ολοκληρωθούν οι παρουσιάσεις/ομιλίες των ομάδων, καταθέστε τα ερωτήματά σας στην ολομέλεια. Οι ομάδες στις οποίες απευθύνεται το ερώτημα πρέπει να δώσουν τις απαραίτητες διευκρινήσεις.

Στη συνέχεια, ανά θέμα διατυπώστε συγκεκριμένες προτάσεις για δράσεις ευαισθητοποίησης της σχολικής κοινότητας στα κοινωνικά προβλήματα που τέθηκαν. Το πρακτικό των αποφάσεων που γράφεται από τον πρακτικογράφο υπογράφεται από όλους σας.

Αξιολόγηση (1ώρα)

Διαμορφώστε κριτήρια αξιολόγησης προκειμένου να αξιολογήσετε τις ομιλίες των συμμαθητών σας. Αξιολογήστε τις ομιλίες των συμμαθητών σας και αυτοαξιολογηθείτε. Εστιάστε και στην αξιολόγηση του συνοδευτικού PowerPoint σχολιάζοντας αν ανταποκρίνεται στο επικοινωνιακό συμβάν.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Για να εξοικονομηθεί διδακτικός χρόνος το στάδιο της μελέτης και επεξεργασίας των πηγών μπορεί να ανατεθεί και ως εργασία για το σπίτι. Οι μαθητές/μέλη της ομάδας ο καθένας ατομικά βρίσκουν και αποδελτιώνουν τις σχετικές με το θέμα που εξετάζουν πηγές. Στην τάξη η ομάδα θα αξιολογήσει το υλικό της ατομικής συνεισφοράς των μαθητών και θα προχωρήσει κατευθείαν στον στάδιο της συγγραφής.

Ανάμεσα στις προτεινόμενες δράσεις ευαισθητοποίησης θα μπορούσε να είναι και η διοργάνωση μίας ημερίδας με θέμα «Κοινωνικά προβλήματα και προβλήματα της σύγχρονης ζωής» με προσκεκλημένους ομιλητές, στην οποία μπορούν οι ομάδες των μαθητών να συμμετέχουν με τις ομιλίες που σχεδίασαν.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Αν οι μαθητές αναζητήσουν τις δικές τους πηγές για τη συγκρότηση της ομιλίας τους, ο χρόνος της προετοιμασίας της ομιλίας μπορεί να είναι αρκετά μεγαλύτερος.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΕΠΠΣ. 2003. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο* (ΦΕΚ 303Β/13-03-2003). Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Κουτσογιάννης, Δ., Παυλίδου, Μ. & Ι. Χαλσιάνη. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες.* Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: www.greeklanguage.gr/digitalshool

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Μελέτη στο πλαίσιο της Δράσης 62 (Π.3.1.3)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <http://www.greeklanguage.gr/aboutdigitalschool>.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο*. ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>

Σαπουντζής, Γ. 2011. Η εφαρμογή της θεωρίας του Κοινοτικού Εποικοδομητισμού (Communal Constructivism, C.C) σε περιβάλλοντα διαδικτυακής εκπαίδευσης. Στο *Τα Εκπαιδευτικά*. τ. 99-100, 162-171.